

บทที่ 9

ลัทธิสังคมนิยม

1. จงเล่าถึงความคิดของ Owen ในเรื่อง

1) การทดลองโดยการตั้งโรง ไม่ขึ้นใน Scotland เพื่อพิสูจน์ว่า ถ้าเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทางสังคมแล้วจะเปลี่ยนอุปนิสัยคนงานอย่างไร เช่น การให้สวัสดิการที่ดีขึ้น เพิ่มค่าจ้าง ลดชั่วโมงการทำงาน ห้ามใช้แรงงานเด็กเพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาก่อน จากการทดลองได้ผลว่า คนที่พอใจจะทำงานคือ ผู้ที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) กำไร

- เขาเห็นว่าควรยกเลิกกำไร
- เขาว่ากำไรจะหมดไปถ้าเลิกใช้เงินโลหะ ไม่ใช่ใช้การแข่งขัน เขาจึงวางแผนให้ใช้บัตรแรงงานแทนเงินตรา โดยคิดเทียบกับชั่วโมงการทำงาน ใช้ในการผลิตสิ่งนั้นในทางปฏิบัติผู้ผลิตก็อยากขายของโดยรับบัตรแรงงาน

3) สถานแลกเปลี่ยนแรงงานแห่งชาติ

เพื่อทดลองทฤษฎีของเขา Owen ได้ตั้งสถานแลกเปลี่ยนแรงงานแห่งชาติขึ้นใน London ให้สมาชิกซื้อขายแลกเปลี่ยนกันด้วยบัตรแรงงานแทนเงินตรา สินค้าที่ใช้เวลาการผลิต (บัตรแรงงาน) เท่ากันก็แลกกันได้เลย ถ้าเวลาผลิตไม่เท่ากันก็ให้รวมกันกับสินค้าอื่น เพื่อให้ชั่วโมงทำงานเท่ากันก็แลกกันได้ อุปสรรคที่ทำให้สถานแลกเปลี่ยนแรงงานนี้ต้องล้มเลิกไปคือ

1. สมาชิกไม่ยอมบอกชั่วโมงการทำงานที่แท้จริงของตน สถานแลกเปลี่ยนฯ จึงต้องตั้งผู้ชำนาญขึ้นตราราคาสินค้า ถ้าตราราคาต่ำก็ไม่มีใครยอมขายสถานแลกเปลี่ยนฯ ก็จะซื้อได้แต่ของที่ตราราคาไว้สูงเท่านั้น แต่สินค้าที่ตราราคาต่ำ

กว่าราคาจริงจะขายได้หมดอย่างรวดเร็ว เหลือแต่สินค้าที่มีราคาสูง เปิดโอกาสให้ร้านค้าเล็ก ๆ ฉวยโอกาสทำธุรกิจกับสถานแลกเปลี่ยนนี้

2. เป็นการสร้างกำไรให้แก่พ่อค้าที่ไม่ได้เป็นสมาชิกซึ่งคิดจากวัตถุประสงค์ของ Owen ที่ต้องการตัดกำไรเพราะผู้ไม่เป็นสมาชิกก็เอาสินค้ามาแลกเปลี่ยนแรงงานได้แล้วเอาไปซื้อสินค้าที่ดีที่สุดจากสถานแลกเปลี่ยนฯ แล้วนำไปขายข้างนอก ทำกำไรให้มาก

3. แต่กิจการทำนองนี้เป็นแนวความคิดในการตั้งสหกรณ์การค้า

2. ทำไมจึงเรียก Owen ว่าเป็นนักสมคมนิยม

เพราะเขานิยมให้มีการรวมกันเป็นสมาชิกในร้านค้า เพื่อเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอันตรงข้ามกันกับปัจเจกชนนิยมที่ถือตัวใครตัวมัน

3. Anarchism คืออะไร ? ทำไมจึงเรียก Proudhon ว่าเป็น Anarchist

Anarchism คือระบบเศรษฐกิจที่มีแนวความคิดว่า

- ควรยกเลิกอำนาจต่าง ๆ เช่น ของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายปกครอง
- ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ

Proudhon ก็มีแนวคิดเช่นนี้เขาจึงเป็น Anarchist

4. Proudhon มีแนวคิดเรื่องการยกเลิกอำนาจต่าง ๆ อย่างไร ?

- ผู้มีอำนาจเพราะมีทรัพย์สินมากเขาจึงคัดค้านการให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินซึ่งกล่าวว่าคล้ายเป็นการขโมยมา เพราะได้มาในรูปของรายได้ที่ไม่ได้ออกแรงหามา (unearned income) เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย กำไร แต่เขาก็มิได้คัดค้านโดยสิ้นเชิง เขาถือว่าเอกชนมีทรัพย์สินได้ถ้าเขาออกแรงออกทุนทำงานหามา

เขาต้องการให้สังคมมีระเบียบ มีเสรีภาพ จึงไม่ต้องการแทรกแซงจากรัฐบาลต้องการอำนาจทางเศรษฐกิจ (การผลิต) แทนอำนาจทางการเมือง (การ

บริหารประเทศ กฎหมาย ตำรวจ ทหาร) ไม่มีชนชั้น เป็นพลังอำนาจร่วมกัน (collection force) แทนที่จะเป็นพลังอำนาจของรัฐ (public force) เขาอยากให้ทำลายที่ทำให้เกิดความขัดแย้งของนายจ้างและลูกจ้างโดยการต่อรอง

5. แนวความคิดของ Proudhon เรื่องความยุติธรรม และการแลกเปลี่ยน

เขาไม่เชื่อว่ากลไกของตลาด (D, S) ซึ่ง classic ใช้กำหนดราคาจะสร้างความยุติธรรมให้แก่ทุกฝ่ายได้เพราะเป็นกลไกที่เหมาะสมแก่ผู้แข็งแกร่งกว่าและเป็นการสร้างอำนาจผูกขาดแก่รัฐ พ่อค้าไม่มีอำนาจที่เท่ากัน ได้

แต่การแข่งขันก็เป็นสิ่งดีแสดงถึง เสรีภาพมีความคิดริเริ่มเพิ่มแก้ ปัญหาความยุติธรรม Proudhon เสนอให้ใช้การต่อรองอย่างเสรี โดยความเห็นชอบจากทุกฝ่าย ซึ่งมีผลเท่ากับกฎหมาย รัฐไม่ต้องยุ่งและเพื่อไม่ให้ผู้กรณเฝ้าเปรียบในการต่อรอง เขาว่าควรให้อำนาจเท่ากันโดยให้ทรัพย์สินเป็นของส่วนรวมไม่คิดกฎหมายเงินกู้

สรุปว่า Proudhon ไม่แน่ใจว่าการเห็นประโยชน์ส่วนตัวของ Classic จะทำให้สังคมสงบสุข เขาไม่เห็นด้วยกับการมีกฎหมายรัฐบาล แต่ควรมีการต่อรอง (bargain) ขึ้นมาแทนเพื่อสร้างความยุติธรรม การแลกเปลี่ยนควรอยู่บนมูลฐานที่มีมูลค่าเท่ากันตามแนวของ Aristotle และ Aquinas

6. ธนาคารเพื่อการแลกเปลี่ยน Proudhon คิดขึ้นเพื่ออะไร ลักษณะ

อย่างไร ?

ตั้งขึ้นในปี 1849 ด้วยวัตถุประสงค์คล้ายกับสถานแลกเปลี่ยนแรงงานของ Owen โดยมี assumption ว่ากฎหมายเป็นสาเหตุให้การแบ่งสรรรายได้ไม่เท่าเทียมกัน ถ้าลงทุนโดยไม่มีกฎหมายคนงานจะได้รับมูลค่าของสินค้าทั้งหมดเป็นค่าแรงงาน

ธนาคารจะออกทั้งบัตรแลกเปลี่ยน (คล้ายตัวเงิน) โดยมีสินค้าจากบริษัทถูกค้าเป็นทุนหนุนหลัง บัตรดังกล่าวจะออกให้กู้ยืม และเป็นสื่อกลางใน

การแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกโดยเสียค่าธรรมเนียมเล็กน้อยเป็นแนวคิดให้เกิด
ตัวแลกเปลี่ยน แต่แนวความคิดของเขาถูกจับก่อนที่จะได้นำออกใช้

7. Sismondi วิจารณ์ลัทธิทุนนิยมอย่างไร ?

เขาวิจารณ์ว่าความเจริญทางอุตสาหกรรมทำให้เกิด

- การขัดผลประโยชน์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง คนงานจะมีรายได้
สูงขึ้น ความเป็นอยู่ดีขึ้นแต่ก็ยังไม่ทันกับปริมาณสินค้าที่คนงานผลิตเพิ่มได้ด้วย
เครื่องจักร

- การแข่งขันกันอย่างไม่มีการขบเขตจะทำให้เกิดการต่อสู้ระหว่างชน
ชั้นนายทุนและคนงาน และปัญหา Overproduction และเศรษฐกิจตกต่ำ เขาเห็น
ว่าการต่อสู้ระหว่างชนชั้นทั้งสองมีสาเหตุมาจากสถาบันทางสังคม (สหภาพแรง
งาน ระบบชนชั้น แบ่งผิว ฯลฯ) ถ้าเปลี่ยนแปลงสถาบันเหล่านี้ให้เหมาะสมจึงจะ
ดี

8. Sismondi เห็นด้วยหรือคัดค้านการนำเครื่องจักรเข้ามาผลิตอย่างไร?

เขาคัดค้านที่ว่าการนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ผลิตจะทำให้ประสิทธิภาพ
การผลิตดีขึ้น ลดต้นทุนการผลิตราคาผลผลิตลดอันทำให้ผู้บริโภคกินอยู่ดีขึ้น

Sismondi เห็นด้วยเฉพาะในด้านลดต้นทุน แต่เขาก็คิดว่าไม่คุ้มกัน
การว่างงานที่เกิดขึ้นเพราะการนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานและเครื่องจักรใช้
ได้เฉพาะโรงงานใหญ่ โรงงานเล็ก ๆ ก็ต้องเลิกกิจการไม่ทำให้คนงานว่างงาน
มากขึ้น การบริโภคลดลงเพราะรายได้ลด ในขณะที่เดียวกันเครื่องจักรจะทำให้เกิด
overproduction อันนำไปสู่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

Sismondi ยังเป็นห่วงถึงคนว่างงานจะหมดเนื้อหมดตัวเพราะการแข่ง
ขันจะทำให้ต้องยอมรับจ้างที่คงที่

Sismondi เห็นต่อไปด้วยว่าเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่รัฐควรนำไปใช้ในการ
บริหารงานให้เหมาะแก่เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความเห็นที่ขัดกับของ Senior ที่ว่าการ

บริหารของรัฐ ให้มุ่งตัวโรงงานอุตสาหกรรมและบริหารงานโดยนักอุตสาหกรรม เพื่อให้ผลผลิตเพิ่ม

Sismondi ยังเห็นว่าเศรษฐกิจเป็นวิชาทางศีลธรรมที่สอนให้มนุษย์แสวงหาความอยู่ดีกินดีงานปกครองจึงควรนำมาใช้

9. จงเล่าถึง Phalanstere ความเห็นของ Faurier ในเรื่องลักษณะการประกอบอาชีพ การแบ่งกำไร

ตามแนวความเห็นของ *Faurier Phalanstere* มีลักษณะเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ มีคนมาอยู่รวมกัน 80-100 ครอบครัว มีสวนดอกไม้สนามพอควรแก่การอำนวยความสะดวกในสิ่งร่วมกันมีโรงครัวทำอาหารขายในราคาที่แตกต่างกัน ตามฐานะทางสังคมของสมาชิกแต่ละคนมีโรงซักผ้า มีเด็กทำความสะอาดตามที่เด็กชอบเพื่อตัดความเบื้อหน่าย

ในการประกอบอาชีพ ให้ผู้ใหญ่มีที่ดินเพียงพอสำหรับออกไปทำงานตามที่ตนชอบและพอใจ หรือจะร่วมกันผลิตสินค้าที่ตนถนัดและเป็นที่ต้องการของตลาด เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เอาเงินจากหุ้นมาซื้อ โดยให้แต่ละคนเอาทรัพย์สินส่วนตัวมาซื้อหุ้นไว้ ซึ่งจะไม่ถูกริบเป็นของกลางแต่คนร่ำรวยมักไม่สนใจการซื้อหุ้นเมื่อขายผลผลิตได้กำไร จะแบ่งเป็นส่วน ๆ ดังนี้

4/12 ให้แก่ผู้ถือหุ้น เป็นเงินปันผล

5/12 เป็นค่าแรงแก่ผู้ทำงานผลิตสินค้า

3/12 ให้แก่ฝ่ายจัดการ ซึ่งทำหน้าที่ทางบัญชีซื้อขาย การแบ่งเงิน

